

Govorite engleski sa svojim djetetom

Govorite engleski sa svojim djetetom

Djeca maternji jezik uglavnom uče od roditelja. Tokom prve dvije godine života usvajaju jezik i način govora uglavnom slušajući majčin glas i posebni način govora koji ona koristi samo u obraćanju djetetu.

Čak i s ograničenim znanjem engleskog, roditelji mogu uspješno pomoći djeci u učenju engleskog često ponavljajući izraze i prilagođavajući način obraćanja djetetu.

Roditelji su ponekad nesigurni zbog svog primjetnog akcenta. Međutim, najvažnije u ovoj fazi jeste da djeca osjete *I can speak English* (*Znam govoriti engleski*) i *I like English* (*Engleski mi se sviđa*), te je stoga od prvog časa podrška roditelja ključna. Djeca će bez problema iskoristiti urođenu sposobnost prilagođavanja akcenta.

Zašto su roditelji najbolji učitelji?

- Roditelji se mogu posvetiti djetetu i podučavati samo jedno dijete.
- Roditelji mogu uklopiti časove engleskog u bilo koji dio dana koji odgovara i njima i djetetu.
- Roditelji sami određuju dužinu časova engleskog i biraju aktivnosti koje odgovaraju potrebama, interesovanjima i nivou koncentracije djeteta.
- Roditelji dobro poznaju svoje dijete i intuitivno određuju vrstu govora kroz koju će njihovo dijete najlakše naučiti engleski jezik.
- Roditelji na najbolji način mogu tumačiti raspoloženje djeteta te shodno reagovati. Ima dana kad djeca željno upijaju jezik, te dana kad se teško koncentrišu.
- Roditelji mogu unijeti više zabave pri učenju budući da rade s jednim djetetom a ne s cijelim razredom.
- Roditelji mogu uvesti aspekte engleske kulture u porodični život, te tako proširiti vidike djeteta i omogućiti mu bolje razumijevanje kako vlastite tako i engleske kulture.

Šta je govor prilagođen djeci?

Roditelji s djecom koriste poseban način govora koji se uklapa i prilagođava jeziku djeteta, podstiče dijalog s djetetom i usmjerava ga na slijedeći nivo govora. Čini se da žene ovo rade intuitivno, dok je nekim muškarcima ovakva upotreba jezika teža ukoliko predmet razgovora nije specifičan, npr. slikovnica ili neka igra. Djeci su, međutim, a posebno dječacima, potrebni i muški uzori budući da su muškarci manje skloni *čavrljanju*, a više praktičnoj upotrebi jezika.

Korištenjem mekšeg tona, brižnijeg glasa i jednostavnijeg jezika, roditelji nesvjesno usmjeravaju dijete, zato:

- glasno komentirajte ono što se događa: *Let's put it here. There. Look. I've put it on the table. Which one do you like?* [pauza] *Oh, I like this one. The red one.*
- ponavljajte korisne fraze češće nego inače: prirodno uvođenje ponavljanja pomaže djetetu da potvrdi ono što uči – to djetetu nije dosadno, čak i ako se Vama čini da jeste.
- proširite teme koje je dijete započelo. Dijete: *Yellow.* Roditelj: *You like the yellow one. Here it is. Here is the yellow one. Let's see, yellow, red and here's the brown one. I like the brown one, do you?* [pauza].

- sporije govorite i prirodno naglašavajte nove riječi ne mijenjajući melodiju jezika: *Which rhyme shall we say today? You choose.* [pauza da bi dijete izabralo]
- koristite iste fraze na početku svakog časa, aktivnosti i igre na engleskom jeziku: *Let's play Simon says. Stand there. In front of me. That's right. Are you ready?* Kako dijete razumijeva više, proširujte ove osnovne fraze.
- koristite različite izraze lica i gestikulaciju da bi Vas dijete lakše razumjelo.
- gledajte djecu u oči kako biste ih ohrabрили i podstakli kad oklijevaju da progovore.
- pravite duže pauze budući da djetetu treba vremena da razmisli o onome što čuje prije nego odgovori. Sve dok su mogućnosti govora ograničene, naglašene pauze mogu unijeti zabavu i zainteresovanost za vrijeme aktivnosti.

Neki roditelji izbjegavaju korištenje dramatizacije i oblika govora prilagođenih djeci. Međutim, ovim metodima djeca upijaju engleski jezik jer ove *mini-časove* prepoznaju iz maternjeg jezika. Kada djeca progovore, roditelji gube nagonu potrebu da koriste *prilagođene jezičke izraze*, izuzev u slučajevima uvođenja novog jezika ili aktivnosti.

Upotreba engleskog jezika

Upotrebom jednostavnog jezika i čestim ponavljanjem, roditelji pomažu djetetu da počne razmišljati na engleskom tokom aktivnosti poput igara ili pjesmica pri kojima se osjeća sigurno i može predvidjeti šta će se dogoditi.

Djeca žele da mogu razgovarati na engleskom o:

- sebi i onome što im se sviđa: *I like; I don't like...yuk.*
- onome što su uradili: *I went to; I saw...; I ate...*
- tome kako se oni i drugi osjećaju: *I am sad; she's angry...*

Roditelji mogu pomoći djeci čitajući s njima slikovnice ili praveći vlastite knjige s crtežima ili fotografijama.

U maternjem jeziku djeca prirodno koriste nekoliko naučenih fraza u mnogim novim situacijama: *All gone.* Ukoliko odrasli prenose engleske fraze na isti način, djeca će ih brzo usvojiti.

Kada djeca treba da vježbaju školski engleski, koristite fraze kao što su: *What's your name? How old are you? What's this? That's a pencil.* Ovo možete pretvoriti u zabavnu aktivnost koristeći igračku koja govori samo engleski, postavljajući joj pitanja i pretvarajući se da ona odgovara.

Kad djeca počnu govoriti engleski jezik, može se desiti da ubace poneku riječ maternjeg jezika u englesku frazu: *He's eating a (šljiva).* Ukoliko ponovite tu frazu na engleskom, dijete prirodno usvaja englesku riječ: *He's eating a plum. A plum.*

Kada prevoditi

Ne potcjenjujte dječiju sposobnost razumijevanja. Djeca razumiju mnogo više nego što mogu izreći. U maternjem jeziku navikli su da prepoznaju samo neke riječi koje čuju, dok ostatak razumiju po kontekstu i govoru tijela. Kad prepoznaju *govor prilagođen djeci*, poslužiće se već poznatim vještinama da dođu do značenja na engleskom.

Kada istovremeno uvodite nove pojmove i nove jezičke strukture ponekad je potrebno djetetu šapnuti značenje riječi jednom, a onda izgovoriti riječ na engleskom. Ukoliko djetetu prevedete riječ više puta, dijete će se navići da očekuje prevod umjesto da vježba vještine prepoznavanja.

Kućni časovi engleskog

Kućni časovi engleskog mogu trajati od par do deset minuta, i mogu se odvijati jednom ili dvaput dnevno, u zavisnosti od okolnosti. Što se engleski češće koristi to se brže usvaja.

Tokom ovih časova u potpunosti se posvetite djetetu. Djeca će zavoljeti časove engleskog zato što je to za njih vrijeme uživanja potpune roditeljske pažnje.

Djeca razmišljaju logički i potreban im je poseban razlog da bi govorili engleski, budući da normalno i oni i Vi govorite maternji jezik.

Prelazak s maternjeg na engleski djeci može biti težak, te je stoga važno pripremiti okruženje: *Za tri minuta imat ćemo čas engleskog*. To se može odnositi i na određivanje posebnog mjesta za učenje: *Haj'mo sjesti za sto. A sada na engleskom....* Početi čas brojenjem na engleskom ili poznatom pjesmicom takođe pomaže da pređete na engleski prije uvođenja nove aktivnosti.

Djeca najbolje usvajaju jezik kad se razgovara o nekoj aktivnosti u koju su fizički uključeni. Ako su im aktivnost i sadržaj već poznati na maternjem jeziku, osjećat će se sigurnije i moći će se koncentrisati na razumijevanje i učenje engleskog.

Kad su časovi isključivo na engleskom, aktivnosti trebaju biti kraće, jer je period dječije pažnje generalno kraći nego u maternjem jeziku. Slušanje samo engleskog može biti zamorno.

Ohrabrivanje i pohvale

Djeca su željna roditeljske pohvale. Potrebno im je da se osjećaju dobro i da znaju da je njihov napredak zamijećen. Konstantna podrška, ohrabrivanje i pohvale majke i oca i šire porodice motiviraju i pomažu izgradnju samopouzdanja. U ranim fazama učenja ohrabrivanje je naročito važno, a pohvale, čak i za male uspjehe, jaka su motivacija: *Odlično. Baš mi se sviđa. Svaka čast! (That's good. I like that. Well done!)*

Tokom početka učenja engleskog jezika podrška roditelja je najpotrebnija – prije nego djeca progovore, počnu recitovati i prepričavati priče. Već tada engleske fraze, pjesmice i priče kroz igru mogu postati dio porodičnog života. Učenje engleskog u porodičnom okruženju dugotrajno je i zbližava porodicu. Takođe, na ovaj način pomažete izgradnji pozitivnog stava prema engleskoj i drugim kulturama - a životni stavovi se grade u ranom djetinjstvu, prije osme ili devete godine života.

Read this article online <http://learnenglishkids.britishcouncil.org/en/parents/articles/speaking-english-home>

Contributed by Opal Dunn, educational consultant and author